

MANEL MARGALEF. «SUB-VERSIÓ»

// ASSUMPTA ROSÉS

.....
Lo Pati. Centre d'art de les Terres de l'Ebre. Amposta.
Del 3 d'octubre de 2015 al 9 de gener de 2016.
lopati.cat

Manel Margalef fa anys que treballa entorn el tema de l'habitatge i els objectes de protecció que precisem els humans, els micos despallats, tal com ens anomena Desmond Morris en el seu famós llibre. Margalef ha creat obres utilitzant habitacles prefabricats, elements constructius, estructures metàl·liques, mobiliari, roba, etc. Amb tot això reflexiona i provoca processos de transformació d'espais interiors, mobles i peces de vestuari. Els objectes que crea estan al límit d'allò inútil, són coses i estris necessaris, però estan transfigurats de tal manera que es fa improbable que executin la seva funció. Això sí, crea formes, espais i sensacions amb gran capacitat d'emoció i fort valor estètic. L'exemple més colpidor, per real, són els treballs sobre la reforma d'una casa per a l'artista que plantejava la complexa transformació d'un luxós pis vell en un habitatge i estudi racionalistes. L'execució va quedar truncada pels efectes de la crisi econòmica i la bombolla immobiliària, però l'experiència li va servir com a motiu de creació de diverses obres, va ser el tema de la seva tesi doctoral i, encara ara, elements de l'antiga construcció han servit per a les instal·lacions de «SUB-VERSIÓ».

Els components principals són un sofà, una làmpada i dues grans portes interiors que provenen de l'antic pis. Les portes inclinades sobre el terra, llueixen la seva decadència, són més escenografia que escultura, habi-

tades per corbs i altres aus dissecades i guarnides amb cornamentes de cabres. Si tingués espai m'allargaria en les diferències amb què ha instal·lat una i altra porta: l'una suggereix l'entropia, la destrucció, fins i tot amb el contrapunt de la filmació d'unes formigues tèrmits en plena feina. La segona reflecteix una llum daurada, evoca nostàlgia i dignitat. Una mena de voltor de gran envergadura, posat a sobre, contempla un mural de mots encreuats amb anagrames d'institucions culturals relacionades amb l'art i afectades, també, per la crisi i la devaluació.

.....
Es posen en joc components culturals (mobles, objectes i paraules) confrontats amb elements naturals (arbres, plantes del territori i animals dissecats procedents del Museu de les Terres de l'Ebre). Trobem un conjunt d'instal·lacions que actuen en sintonia, fins i tot podríem dir que s'expressen com una simfonia elegant i dramàtica.

En una altra obra, un porc senglar sorteja una làmpada barroca de llàgrimes de vidre i passa sota un grafit pintat a la paret. Hi diu: «Alliberar espais deshabitats», un eslògan reivindicatiu dels sense sostre. És una reivindicació ambigua perquè, si una casa està deshabitada, hauríem de creure que ja és un espai lliure. A partir dels subtils equívocs d'aquesta frase ens podem permetre imaginar moltes variacions. Efectivament: «Alliberar espais deshabitats» seria equivalent a la frase inversa: «Habitar espais lliures». O també es podria reclamar: «Ubicar-se en llocs

abandonats / Recuperar espais robats / Retornar pisos embargats a ciutadans desnonats / Ocupar cases amb disponibilitat». Tot parla de llocs que s'acoblen a persones amb la necessitat urgent d'un abrigo on viure, ni que sigui provisionalment. El porc senglar ens recorda l'instint de supervivència, l'acció bestial de cercar recer i aliments on sigui, ultrapassant hàbitats naturals, normes socials i límits culturals.

Evidentment hi ha una paraula que ho condiciona tot, per més que no apareix enlloc: la propietat. Propietat adquirida per drets de treball, esforç i família o propietat aconseguida amb abús d'especulació o per frau. Límits ètics i legals versus situacions humanes de conflicte.

En les instal·lacions de Lo Pati, es posen en joc components culturals (mobles, objectes i paraules) confrontats amb elements naturals (arbres, plantes del territori i animals dissecats procedents del veí Museu de les Terres de l'Ebre). Trobem un conjunt d'instal·lacions que actuen en sintonia, fins i tot podríem dir que s'expressen com una simfonia elegant i dramàtica. L'exposició tracta d'una problemàtica global que afecta persones de molts llocs del món. Però alhora està fortament implicada en el propi context geogràfic i cultural: les terres del Baix Ebre i del Delta. L'autor fins i tot ha construït una rèplica de les casetes d'observació o de cacera d'ocells que es troben pel Delta, amb uns capgrossos del seguici festiu d'Amposta mirant el panorama, espiant per l'esclatxa, camuflats entre arbres i plantes de la zona i unes cabres dissecades dels Ports. Sentim la presència d'un poder que no s'implica prou en la resolució de conflictes vitals.

.....
Vistes de l'exposició. Fotografies: Joan Gil Raga.

